

מסורת הש"ס

(א) ומרקי ית' ע"ס. (ב) נכרית לה. (ג) נכרית לג. יומא פ"ד (ד) תפנית ט"ו. (ה) נערי: בתלמוד, (ו) ופליגי דג. (ז) וזיל יהיסינן כי קר מנחל נטוף מליטס ב דיהרסין הנהלא עם הדרס והפסגו וכן לפיל נמי' לה. אכן ויהיקים חת בירושלים ולא הנהלא כלל.

הנהרות הב"ח

(א) גמ' וטעה בחב"ב ופסטה כלי' וזאת ד נמחק:

הנהרות הגר"א

(א) גמ' ראה וטעה דמתי. נמחק מימת דמתי:

מוסף רש"י

גזול להקב"ה. אה נכנסו. ובנסת ישראל. שכתבנו: פירוט לוקן (נכרית לה). ואומר אין פסע. ופי' שהו' מיק'. רחיס האחרים ומתי' ממנו לפנות מן העולם הזה בלא ברכה. ולק' נקרא זה המיקל חבר לזיש משמית (טס). ונדרים. שמת ומתעטע ומיק' (טס כד).

חלק פרק אחד עשר סנהדרין

קב.

עין משפט
גר מצוה

בב א מ"י פ"א מהל' מצוה הלכה א:

תורה אור השלם

1. ראמר יו אל דהא יען אשר הטיבת לעשות הישר בעיני ככל אשר בלבבי עשית לביא אחאב בני רבעים ישבו לק' על כסא ישראל.
2. ויזא לא שטר ללכת בתורת יו אלהי ישראל בכל לכבו לא קר מעל וטאות ירבעם אשר התטא את ישראל.
3. ויקבץ את יהוא אל העם ויאמר אליהם אחאב עבד את הבעל מעט יהוא יעבדו ה' מליכס ב י א.
4. וישפחה שמים העמיקו ואני מוסר לכלם: והשם ב י א.
5. ויהי בעת ההיא וירבעם וצא מירושלים ומצא אתו אחיה השילוני הרבאי בדרך והוא מחכסה בשלמה חרשיה ושניהם לבדם בשדה מליכס א י א טט.
6. הבל יהיה מעשה תעתיים בעת פקדתי וימיתו יו א י א.
7. בה אמר יו בעת רצון עניתיך ויבוס ישועה עורתי וארצך ואתך לבית עם להקים ארץ לרחל.
8. ועתה לק' נחה את העם אל אשר דרתי לק' וזהו מלאכי יקר לפניך ויבוס פקדי ופקדתי עליהם וטאותם: שמת לב לו.
9. ויהי בעת ההוא ויהי יהודה מאת אחיו ויש ער איש ערלמו ושמו חזקיהו בראשיה ליה א י א.
10. ויזק רחבעם שכם כי שכם בא כל ישראל להמליך אתו.
11. לק' תחני שלוחים על מורשת גת כתי אכזיב לאבוב למליכס מיהב א י א.
12. גזול אביו ואמו ואמר אין פשע חבר הוא לאיש משוחות: משלי כח כד.
13. ה ל' תנמלו זאת עם נבל ולא חכם הזלזו הוא אביו קרן הוא עשן ויכנףו דבוס לב ו שמע בני מוסר אביו ואל תטש תורת אביו: משלי א ח.
15. כי קרע ישראל מעל בית דוד ומלכותו את ירבעם בן נבט ויהי ירבעם את ישראל מאחרי יו והתטא אתו וטאות גדולתו: מליכס ב י א כב.
16. אלה הדיקים אשר דבר משה אל כל ישראל בעבר הירדן במדבר בערבה מול סוף בין פארן ובין תמל ולק' וזמרתו ודי' וזב:
17. ויקרא באביו קול גדול לאמר קרבו פקדות העיר ואיש העיר ואיש כלי משוחותו בידו: יחזקאל ט א.
18. אשר הדיקו וזהו אל שבו ירבעם מירכבו הרעה ויקבץ וישע מקצות העם כתי במות חרפי מילא את ידו ויהי כתיבי נמות: מליכס א י א לג.

וכו'. ואין גזילה כלפי מעלה וכלפי נכסת ישראל אלף וז נלכד שמועס מלכך נכסת ישראל הוא גזול להקב"ה שתמסו תקנו על כל דבר וכבר נכרה כדאמר התם (נכרות דף לה.) כל העושים ואינו מנכר נקרא גזול שנאמר לה' הארץ ומלואה: כשפי מקלות הפסוקים וז אל וז. כאלס שיש בידו מקל א' ומכה בו מקל אחר ומתמו ומשליכו ברחוק כך הדיק ירבעם את ישראל מאחרי ה' בעל כרחם: ודי וזכ. אידי דאיירי עד השמא נעגלים על ירבעם מפרש האי קרא: פסוק קופה של כשר כשפי לו הרעה ללכז הוא נוסס: עד ירבעם היו ישראל יונקים מעגל אחד. לוקין על חטא עגל אחד שעשו במדבר: ה"ג מכאן ואילך היו יונקים משלשה עגלים. שנים מירבעם ושלישי של המדבר. ולפי מה שכתבו בספרים שנים ושלשה עגלים נישא לומר משנים שעשה ירבעם ושלישי שנעשה במדבר ושלשה היינו שלישי כמו (משלי ג) שלשה המה נפלאו ממני וארבעה לא ידעתיים: אחד מעשרים וארבעה כהכרע מעלה. לזו דוקא אלף כלומר דבר מועט אחד כמה שקף המשקל נוסס לזד זה יותר מלד זה כ"ג (דף פט.) כמה הוי הכרע ליערל: לאחר כ"ד דורות. למעשה העגל: פסוק זכ. דכתיבי כעגל ויבוס פקדי והכא כימי זקוקי כשחבר הכית כמוב קרבו פקודות העיר קרב אותו מעשה שנאמר ויבוס פקדי וממעשה העגל עד דקדיה כ"ד דורות דמיני נחשון נעשה העגל לא וחסוד כמה דורות מנחשון עד דקדיה נחשון שלמון בנו זנועו בנו עובד בנו ישי בנו דוד בנו שלמה בנו רחבעם בנו אחיה בנו אכא בנו יהושפט בנו יורם בנו אחזיה בנו יואש בנו אמליה בנו עזריה בנו יורם בנו אחז בנו חזקיה בנו מנשה בנו אמון בנו יאשיהו בנו יהואחז ויהויקים בניו ומלכו זה אחר זה ודור אחד הם הויסין בנו של יהויקים הכי כ"ד. ויהויקים לא סיים מלכותו שהוגלה לנבל עם החרס והמסגר והמלכו דקדיה דורו נמקומו ולכך לא קא משיב דקדיה דור כלפיה נפשיה דהוא מלך נדור כ"ד: דהוה דריש כשלשה מליכס. דהוה קאי נמתני' דשלשה מליכס אין להם חלק: איתפתח

ואף אחיה השילוני טעה וחתם דהא יהוא צדיקא רבה הוה שנאמר ויאמר ה' אל יהוא יען אשר הטיבות לעשות הישר בעיני ככל אשר בלבבי עשית לבית אחאב בני רביעים ישבו לק' על כסא ישראל וכתיב: ויהוא לא שמר ללכת בתורת ה' אלהי ישראל בכל לבבו לא סר מעל הטאת ירבעם אשר החטיא את ישראל מאי גרמא ליה אמר אביו ב"רית ברותה לשפתיים שנאמר אחאב עבד הבעל מעט יהוא יעבדו הרבה רכא אמר חותמו של אחיה השילוני ראה וטעה (א) רכתיב וישחמה שמים העמיקו ואני מוסר לכולם אמר רבי יוחנן אמר הקב"ה הם העמיקו משלי אני אמרתי כל שאינו עולה לרגל עובר בעשה והם אמרו כל העולה לרגל ידקר בחרב ויהי בעת ההיא וירבעם יצא מירושלים וימצא אותו אחיה השילוני הנביא בדרך והוא מתכסה בשלמה חרשה תנא משום רבי יוסי עת היא מוומנת לפורענות בעת פקודתם יאברו תנא משום רבי יוסי עת מוומנת לפורענות בעת רצון עניתיך תנא משום ר' יוסי עת מוומנת לטובה ויבוס פקדי ופקדתי עליהם הטאתם תנא משום רבי יוסי עת היא מוומנת לפורענות ויהי בעת ההיא ויהי יורדה מאת אחיו תנא משום ר' יוסי עת מוומנת לפורענות ויולך רחבעם שכם כי שכם בא כל ישראל להמליך אותו תנא משום ר' יוסי מקום מוומן לפורענות בשכם עינו את דינה בשכם מכרו אחיו את יוסף בשכם נחלקה מלכות בית דוד וירבעם יצא מירושלים אמר ר' חנינא בר פפא שיצא מפינתקה של ירושלים וימצא אותו אחיה השילוני הנביא בדרך והוא מתכסה בשלמה חרשה ושניהם לברם בשדה מאי בשלמה חרשה אמר רב נחמן בשלמה חרשה מה שלמה חרשה אין בה שום דופי אף תורתו של ירבעם לא היה בה שום דופי ד"א שלמה חרשה שחידשו דברים שלא שמעה און מעולם מאי ושניהם לברם בשדה אמר ר' יהודה אמר רב שכל תלמידי חכמים דומין לפניהם שכל מעמי תורה מגולין להם כשדה לכן תחני שלוחים על מורשת גת בתי אכזיב לאכזב למלכי ישראל אמר ר' חנינא בר פפא יצאה בת קול ואמרה להן מי שהרג את הפלשתי והוריש אתכם גת תחני שלוחים לבניו בתי אכזיב לאכזב למלכי ישראל וכן נסת ישראל גזול אביו ואמו ואומר אין פושע חבר הוא לאיש משוחות ואין אביו אלא הקב"ה שנאמר הלא הוא אביו קרן הוא עשן ויכנףו דבוס לב ו שמע בני מוסר אביו ואל תטש תורת אמך הוא לאיש משוחות אמר ר' חנינא בר פפא יצאה בת קול ואמרה להן מי שהרג את הפלשתי והוריש אתכם גת תחני שלוחים לבניו בתי אכזיב לאכזב למלכי ישראל וכן נסת ישראל גזול אביו ואמו ואומר אין פושע חבר הוא לאיש משוחות ואין אביו אלא הקב"ה שנאמר הלא הוא אביו קרן הוא עשן ויכנףו דבוס לב ו שמע בני מוסר אביו ואל תטש תורת אביו: משלי א ח.

אכזיב לאכזב למלכי ישראל אמר ר' חנינא בר פפא יצאה בת קול ואמרה להן מי שהרג את הפלשתי והוריש אתכם גת תחני שלוחים לבניו בתי אכזיב לאכזב למלכי ישראל וכן נסת ישראל גזול אביו ואמו ואומר אין פושע חבר הוא לאיש משוחות ואין אביו אלא הקב"ה שנאמר הלא הוא אביו קרן הוא עשן ויכנףו דבוס לב ו שמע בני מוסר אביו ואל תטש תורת אמך הוא לאיש משוחות אמר ר' חנינא בר פפא יצאה בת קול ואמרה להן מי שהרג את הפלשתי והוריש אתכם גת תחני שלוחים לבניו בתי אכזיב לאכזב למלכי ישראל וכן נסת ישראל גזול אביו ואמו ואומר אין פושע חבר הוא לאיש משוחות ואין אביו אלא הקב"ה שנאמר הלא הוא אביו קרן הוא עשן ויכנףו דבוס לב ו שמע בני מוסר אביו ואל תטש תורת אביו: משלי א ח.